

PAK HET MOMENTUM

ONL voor Ondernemers constateert dat er momentum is voor de verduurzamingslag in het mkb, maar benadrukt dat het cruciaal is dat de juiste randvoorwaarden aanwezig zijn om dit momentum te kunnen aangrijpen. Dit blijkt ook uit het artikel ‘Weg naar verduurzaming bedrijf ligt vol obstakels’¹ (zie bijlage 1 in de mail). Volgens ONL zit het stimuleren van de verduurzamingslag daarom niet per sé in aanvullende beprijzende en normerende maatregelen zoals in het IBO beschreven, maar in stimulerende en faciliterende maatregelen om de implementatie te verbeteren. Er is draagvlak voor verduurzaming, maar vertrouwen in het beleid mist. Ondernemers durven niet te investeren omdat de overheid als onvoorspelbaar wordt ervaren en omdat zij bij investeringen merken dat de randvoorwaarden niet op orde zijn. Om verduurzaming te faciliteren en draagvlak te creëren onder het mkb, zet ONL in op de volgende punten:

- ❖ Breng de randvoorwaarden op orde;
 - ❖ Geen ongerichte lastenverhoging;
 - ❖ Behoefte aan betrouwbaar advies;
 - ❖ Vergemakkelijk en versnel financiering voor verduurzamingsinvesteringen;
 - ❖ Houd vervoer voor de ondernemer betaalbaar en mogelijk;
 - ❖ Voer investeringsbereidheid op door een voorspelbare overheid.
-
- ❖ **Breng de randvoorwaarden op orde**

Het momentum om de verduurzamingslag te maken is er in het mkb, maar hiervoor moeten randvoorwaarden op orde zijn. De eerste randvoorwaarde, die al vaak benoemd is in zowel de Kamer als in onze papers, is de elektra-infrastructuur. Ondernemers kunnen nog steeds hun laadpalen niet aansluiten. ONL ziet dat het kabinet hier volop mee bezig is en Kamerleden zich ook sterk bewust zijn van dit probleem. Wel wil ONL nogmaals duidelijk maken dat dit obstakel het onmogelijk maakt voor de ondernemer om straks aan de regels van zero-emissiezones en de eventuele zakelijke vlootnormering te voldoen. ONL vraagt zich af of er niet nog meer mogelijk is. In het commissiedebat Elektriciteitsnet, energie-infrastructuur en RES van 9 maart 2023 vernamen wij dat er een verschil is tussen de administratieve en feitelijke netcongestie. ONL begrijpt dat de administratieve grens nodig is om veiligheid en leveringszekerheid te borgen, maar vraagt zich af hoe groot de marges zijn en of er niet meer ruimte is. ONL hoorde in hetzelfde debat ook over de afstemming tussen de verschillende bedrijven in Bergen zodat er meer ruimte op het net gecreëerd wordt. **Kunnen (plaatselijke) ambtenaren aangespoord worden om hierover in gesprek te gaan met ondernemers zodat de huidige netcapaciteit slimmer benut wordt?**

¹ Financieel Dagblad (29 maart 2023) [Weg naar verduurzaming bedrijf ligt vol obstakels](#)

Een tweede randvoorwaarde is de vergunningverlening. Het versnellen van de vergunningverlening voor bijvoorbeeld transformatorhuisjes is noodzakelijk zodat ondernemers daadwerkelijk beschikking hebben tot netcapaciteit. Daarnaast zijn er vergunningen nodig wanneer zonnepanelen niet in het plaatselijke bestemmingsplan passen. Ook deze vergunningverlening loopt stroef. Tevens zijn de wachttijden lang en is er een tekort aan arbeiders die de zonnepanelen kunnen installeren.

Ten derde werkt het stikstofbeleid belemmerend. Hier komt ONL op terug in de volgende paragraaf.

❖ **Geen ongerichte lastenverhoging**

Het mkb kan er niet veel lastenverhoging bij hebben, zeker niet als dit een ongerichte lastenverhoging is die niet direct zijn doel dient. Neem als voorbeeld de stikstofvergunningverlening. De huidige regels zijn ongericht en onnodig om aan de Europese Habitatrictlijn te voldoen. ONL snapt dat het lastig is om de stikstofdepositie per gebied te berekenen en dus gerichte stikstofregels te maken, maar de huidige regelgeving is overmatig belemmerend voor onder andere verduurzamingsprojecten, kermissen, ingenieurs, aannemers en toeleveranciers van evenementen. In de kamerbrief van 10 februari 2023 over het Nationaal Programma Landelijk Gebied (NPLG) staat ook dat te sterke sturing op stikstof bij mobiliteit en industrie risico's kent op hoge (maatschappelijke) kosten tegen weinig effect op daadwerkelijke reductie van de stikstofdepositie. ONL ziet risico's in beleid dat geen gerichte uitwerking heeft. Het is niet effectief en onnodig belastend. **ONL dringt erop aan dat voor het draagvlak het noodzakelijk is om ongerichte lastenverhoging te vermijden.**

❖ **Behoeftte aan betrouwbaar advies**

Voor de verduurzamingstransitie heeft het mkb behoefte aan betrouwbaar en toegankelijk advies. Met de voortijdige (tijdelijke) sluiting van de vorige Subsidie Verduurzaming MKB (SVM) kwam de uitdaging voor het vinden van betrouwbaar advies ook al naar boven. De Kamer van Koophandel is een betrouwbare expert, maar vanwege het nationale karakter voelt dit niet altijd toegankelijk voor de mkb'er. **Een organisatie zoals het voormalige Syntens is hiervoor een oplossing.** De ondernemer zou er niet alleen terecht kunnen voor verduurzamingsadvies en financieel advies maar ook voor betrouwbaar advies over zijn digitaliseringsslag.

❖ **Vergemakkelijk en versnel financiering voor verduurzamingsinvesteringen**

Er is noodzaak om de financiering voor verduurzamingsinvesteringen te vergemakkelijken en te versnellen, zeker als straks wellicht ook nog de energiebelasting op aardgas omhoog gaat. Uit onderzoek van het Nederlands Comité voor Ondernemerschap blijkt dat het gat in de mkb-financieringsmarkt specifiek toeziet op kredieten tussen de € 250.000 en € 5 miljoen² **ONL roept dan ook nogmaals op om het financieringsaanbod van banken en non-bancaire financiers beter te laten aansluiten op de behoeften van het mkb dat een**

² Rijksoverheid (2021, 1 november) [Brief bij advies Nederlands Comité voor Ondernemerschap](#).

financieringsbehoefte heeft die in dit gat valt. 78% van de ondernemers vindt dat leningen voor verduurzaming met een lagere rente een voorwaarde zijn om verduurzamingsinvesteringen te doen.³ Vooral kleine ondernemers hebben moeite om financiering te vinden. De BMKB-Groen regeling werkt niet omdat het krijgen van een bancaire krediet lastig of zelfs onmogelijk is voor kleine ondernemers.

Fiscale regelingen zouden ook kunnen bijdragen aan het stimuleren van verduurzamingsinvesteringen. Denk hierbij aan het willekeurig afschrijven van verduurzamingsinvesteringen. Zijn er manieren om verduurzamingsinvesteringen fiscaal aantrekkelijker te maken? De MIA/Vamil regeling bestaat reeds, maar dekt deze alle investeringen die ondernemers moeten doen? Geld lenen is ingewikkeld, **ONL wil het kabinet daarom vragen om te kijken naar fiscale regelingen die de investeringsbereidheid kunnen bevorderen.**

❖ **Houd vervoer voor de ondernemer betaalbaar en mogelijk**

Milieuzones, zero-emissiezones, afschaffing vrijstelling bpm voor bestelauto's, eventueel verhogen van aanschafbelasting (bpm) op fossiele auto's, beperken van onbelaste reiskostenvergoeding, verbod op nieuwverkoop fossiele zakelijke auto's, afschaffen van verlaagd tarief motorrijtuigenbelasting (mrb) voor bestelauto's van ondernemers... ondernemers met bestel- en vrachtauto's zitten in een lastig parket. Zij kunnen geen elektrische voertuigen aanschaffen vanwege de hoge aanschafprijs, beperkte financieringsmogelijkheden en beperkte netcapaciteit, maar worden wel in het nauw gedreven door beprijzende en normerende maatregelen. Sommige maatregelen zoals het verhogen van de aanschafbelasting op fossiele auto's (bpm) maken emissievrij vervoer misschien relatief goedkoper, maar de ondernemer moet nog steeds de absolute som investeren. Korting invoeren op de vrachtwagenheffing voor emissievrije vrachtwagens is een van de maatregelen die wel direct lasten verlaagd. **ONL wil het kabinet dan ook aansporen om de (absolute) lasten van emissievrij vervoer te verlagen zodat het vervoer van de ondernemer betaalbaar blijft.**

❖ **Voer investeringsbereidheid op door een voorspelbare overheid**

Een overheid die op het laatste moment zijn acties wijzigt, schaadt het vertrouwen van de ondernemer. Een TEK-regeling waarbij het voorschot de dag voor openstelling verandert van 50% naar 35%, duidt op een wispelturige overheid. Hetzelfde geldt wanneer de overheid de tuinbouw van het aardgas wil laten afstappen en vervolgens de ODE omhoog gooit. Ook boeren en tuinders die onzeker zijn over de toekomst van hun bedrijf, durven niet te investeren in verduurzaming. Om de investeringsbereidheid van ondernemers te vergroten is een voorspelbare overheid nodig. Ondernemers zijn bij investeringen afhankelijk van stabiel beleid en zij durven niet te investeren wanneer het beleid wispelturig is.

³ Van Teeffelen, L. (2022), KBI Q3 2022, Energietransitie kleinbedrijf versnellen door goedkope leningen, Qredits/HU/ONL/Cultuur & Ondernemen.

